

ע.ע.

פרוטוקול מס' 21/ב

מישיבת ועדת העבודה

שהתקיימה ביום ד', י"ג בסיון תשי"ג - 27.5.1963
(בשעה 9.00)נ ד כ ח ו : חברי הוועדה:

ה' ברגר	י. ריפתין
ב. צ. הראל	א. שוסטק
ז' סברסקי	ר. שרי
א. סטופ	א. תבורי

מוזמנים:

ה' בר-ניב	ה' היועץ המשפטי של משרד העבודה
ה' נגבי	מטעם משרד המשפטים
ה' גלס	" " "

ח ס ר ו :

ב. אבניאל	פ. חמדאן
ר. בסתוני	ח. למדן
ע. גוברין	ב. סינץ
ט. גרידי	מ. קלמר
א. וילנסקה	

סדר-היום: 1. חוק הביטוח הלאומי, תשי"ב-1951.
2. חוק החניכות, תשי"ב-1952.

פותח את הישיבה,

היו"ר ה. ברגר:1. חוק הביטוח הלאומי, תשי"ב-1951.

היו"ר ה. ברגר: קיימת הצעה של חברי הוועדה, שבמקום לגולל את כל פרטי החוק ולהיכנס לכל ההסתייגויות שנרשמו בוועדת המסנה - לאשר את פעולת ועדת המסנה כאילו החוק עבר את מליאת הוועדה, וההסתייגויות תירשמה כרגיל.

ב. צ. הראל: מכיון שטעויות רבים נוסחו מחדש, ולפעמים לא ברור החלטות רוב הוועדה, אני מבקש שנעבור על הניסוח החדש של הטעויות, אינני מתנגד לכך שהדבר ייעשה בוועדת המסנה.

י. רזפתין:

אני מצטרף להצעה, אך אני מבקש
סלפני כן, יכין היועץ הסטפטי את

ניטוח כל החוק וההסתטיגויות.

ה ו ח ל ט לייפוח את כוחה ול ועדת הסזנה
לסיים בטטכות הועדה את דיוניה
בחוק הכיטוח הלאומי תשי"ב-1951.

2. חוק החזיכות, תשי"ב-1952:

סעיף 17:

ה' בר-ניב:

בסעיפים 14 ו-16 קבענו כעיקרון,
שהמעביד חייב להעביד במסך כל תקופת
החניכות, החניך חייב לעבוד במסך כל אותה תקופה. סעיף 17 בא
לקבוע כי צד יותר הקטר, בניגוד לשיטוח המקובלות עד עכשיו, שהקטר
הוא יציב באופן אבטולוטי, קבענו שאפטר להתיר את הקטב בגלל הסיבות
המפורטות בסעיף.

אשר לסעיף-קטן (ב)(1) (|), אנחנו

עוד נבדוק אם בכלל יש עוד צורך בכך.

א. שוטסק:

לפי סעיף-קטן (ב)(3) (||), חניך שעבד
במקום מסויים והמעביד הסקיע בו עבודה
רבה, יכול אח"כ לעבוד למקום עבודה אחר, כל גותן עבודה רסאי לראות
את הדבר הזה כאי-הגנה עליו.

ה' בר-ניב:

חבר-הועדה שוטסק אולי צודק בנקודה
אחת, המלים "לטובת החניך" יכולות
להתפרש גם כמובן זה שאצל המעביד השני יקבל החניך שכר גבוה יותר,
ואפטר לאמר שלא זה הקריטריון. יהיה זה צודק יותר לאמר, שהדבר הוא
לטובת השגת מטרת החניכות, כי הכוונה היא שהחניך יגיע לרמה מקצועית
גבוהה יותר.

ה ו ח ל ט לנטח את סעיף-קטן (ב)(3) (||)
כדלמקן: "...שהדבר יועיל להשגת
מטרת החניכות".

א. שוטסק:

בקטר לסעיף-קטן (ב)(3) (|||),
אם הופסקה העבודה במפעל לתקופה
של חודש, במצבנו הכלכלי אין זו סיפה מספקת להתרת קטר החניכות.

ה' בר-ניב:

איננו יכולים לחייב את הנער להיות
רחוק למקום עבודה שאיננו מקבל בו
שכר ואף איננו לומר את המקצוע.

א. שוטסק:

אני מבקש לרשום לי הסתייגות לסעיף
זה, אני מציע להוסיף בסעיף-קטן (ב)(3) (|||)
את המלים: "אם אוטר הדבר בכתב ע"י המסונה על החניכות".

סעיף 17 נחקבל.

הסתטיגות: א. שוטסק.

סעיף 18:

ה' בר-ניב:

סעיף 17 דן בהתרח קור החניכות.
סעיף 18 דן בהפסקה אוטומטית בגלל יציאה לשירות סדיר, עם גמר השירות, הקי"ר טח"ד אוטומטית, כי לפי חוק חיליט משוחררים, זכותו של החניך לחזור למקום עבודתו, היה לנו בענין זה מ"מ עם מסרד הבטחון, והובטח שלא יקחו לשירות סדיר נער בחקופה האחרונה של חניכותו, כפי שנהוג לגבי תלמידי השמיניות של הגימנסיה, איננו יכולים לקבוע זאת בחוק.

י. ריפתין:

אני חושב שהתביעה לדחות את היציאה לשירות סדיר עד לגמר תקופת החניכות, היא תביעה רצינית וחיונית, כי צריך לאפשר לנער לגמור את לימודיו עוד לפני צאתו לצבא, כדי שאחרי השחרור יוכל מיד להסתדר בחיים ולא יצטרך להתחיל שוב בלימודים, איננו חושב שאפשר לחייב את מסרד הבטחון בענין זה ע"י תקנות טמטליות, אבל הדבר צריך להיכתב, איננו אומר באיזו צורה, יתכן שאפשר לעשות זאת בצורה הרכה ביותר, אבל אני נוטה לכך שיהיה נוטה כזה הנותן אחיזה חוקית לרעיון דחיית שירותו של החניך עד לגמר תקופת חניכותו.

ה' בר-ניב:

הדבר אינו נידון לכיצוע לפי חוק זה, ראשית, לפי חוק שירות הבטחון אפשר לדחות את השירות מטעמים טובים, ובזכות זו דוחים את השירות לתלמידי השמיניות, אם נרצה לכתוב זאת באופן חיובי, גם לפי דעתנו לא בכל המקרים צריך לדחות את שירותם של החניכים, מלבד זאת, ישנם מקרים שהצבא בעצמו מקיים קורסים מקצועיים, כך שהחניך יכול להשלים את הכשרתו גם בהיותו בצבא, יכולים להיות מקרים, שהנער יעדיף לגמור קודם את שירותו בצבא.

הייתי מציע לוועדה, שהיא תרשום לפניה את הבעיה הזאת, ומיד עם קבלת חוק החניכות אנו נביא זאת לפני מסרד הבטחון, על מנת שתצא הוראה בענין זה, על מהלך מ"מ זה נמסור דו"ח לוועדה, ואם ניתקל בקשיים, הדבר יכול להיות טובא לדיון משותף של ועדת העבודה וועדת חוץ ובטחון.

א. שוטסק:

אולי אפשר לציין, כי כל הוראה בענין שירות בטחון החלה על תלמידי העוסדים לטיים את תקופת לימודיהם, יחולו גם על חניכים.

ה' בר-ניב:

הקוסי הוא בזה, שאין כל הוראה כזאת ביחס לשימיניות הגימנסיה, עושים זאת באופן אינדיבידואלי.

י. ריפתין:

אני חושב, כי בכל זאת, צריך לנסח את הרעיון הזה בצורה שלא תפגע במסרד הבטחון, אפשר לאמר, כי בענין זה ינהגו לפי תקנות שתתפרסמה ע"י המסרד המתאים.

א. שוטסק:

אני מצטרף להמתייגותו של חבר-הוועדה ריפתין.

ה' יו"ר ה. ברגר:

איני רואה חועלת רבה בסעיף שהוא רק דקלרטיבי. אם הכוונה היא לחייב את החיית השירות, צריך להביא זאת כתיקון בחוק שירות הבטחון, ואת הדיון על כך צריך לקיים בישיבה סדורת עם ועדת חוץ ובטחון. מבלי לקבוע כרגע עטרה בענין זה, אני אומר שהוא אינו שייך לחוק זה.

האם סדר העבודה לא חזב על כך, שיציאה לשירות סדיר לפי חוק שירות הבטחון הוא גימק אפשרי להתרת קטר החניכות?

ה' בר-ניב:

בטעיף-קטן (ב)(1) (|||) נאמר: "מכל סיבה אחרת חייקבע בחקנות", וזה כולל

גם את המקרה הזה.

י. ריפתין:

אני מציע לכתוב: "סדרי דחיית הגיוס או אי-דחיית הגיוס של החניך בשלב האחרון של חניכותו ייקבעו בתקנות הממשלה או בתקנות סדר הבטחון. אם אני אומר שהסדרים ייקבעו, איני קובע שום דבר העומד בניגוד לחוק אחר, אלה הם דברים העומדים במטרת הסמכות הטלאה של הממשלה ומסדר הבטחון, אם ישנו נער הלומד מקצוע והוא אינו מוגן ע"י מסגרתו הציבורית, צריכות להיות תקנות המגנות על זכויותיו לגמור את לימודיו, כי זה לסובת הסדירה ולטובת הבטחון. איני גורס בענין זה נוטח מוחלט הקובע את השחרור באופן אוטומטי, כי עניני הבטחון הם כאלה שאין אפשרות לקבוע שחרורים באופן אוטומטי, אני חושב, כי הנוטח והצעת הוא הוגן גם לגבי סדר הבטחון.

א. תבורי:

הצעה כזאת תגרום לעריקות והסתמכות מהצבא.

א. שוטסק:

הנערים העובדים, ולא כתלמידי הסמינרות, זקוקים להגנה בענין זה, ועל כן יש צורך בהוראות מפורטות הקובעות זאת.

ה' בר-ניב:

אולי אפשר לנטח את הטעיף באופן זה: "לא נדחה צאתו של החניך לשירות סדיר לפי חוק שירות בטחון, תש"ט-1949, והחניך יצא לשירות - תיפסק החניכות לתקופת השירות". פה יש איזה שהוא דקטיבה, שמסילא מתמעת דחייה.

א. שוטסק:

אני רוצה עוד להתייעץ עם סיעתי בענין זה.

י. ריפתין:

אני עוד מוכן להתייעץ עם סדר הבטחון בענין זה.

ה' יו"ר ה. ברגר:

אני נוטה לקבל את הנוטח שהציע ה' בר-ניב כתיקון קל. אני מציע לכתוב: "לא נדחה צאתו של החניך לשירות סדיר לפי חוק שירות בטחון, תש"ט-1949, על מנת לאפשר לחניך לסיים את החניכות, והחניך יצא לשירות סדיר - תיפסק החניכות לתקופת השירות". מלבד זאת אני מציע, כי מי שיביא בשם הוועדה את הצעת החוק לאיסור הכנסת, כאשר יגיע לסעיף זה יסטור הודעה, כי דעתה המסותפת של הוועדה היא שצריך למצוא פתרון לבעיה זו.

סעיף 18 נתקבל בנוסח זה: "לא נדחה צאנו של החניך לסירות סדיר לפי חוק זירות בטחון ת"ס-1949, על מנת לאפשר לחניך לסיים את החניכות, והחניך יצא לסירות סדיר - תיפסק החניכות לתקופת הסירות."

סעיף 19:

סעיף 20:

ה' בר-ניב:

סעיף זה מחלק ל-2, סעיף-קטן (א) דן באותם המקרים המפורטים בסעיף 17. היות והחוק קובע את המקרים להתרת הקצר, בכדי שלא תהיה זרירות מצד אחד, בא הטמונה ומחליט על כך. מוג טובה של עניינים הוא בסעיף-קטן (ב), אטר למעשה כבר נוגע ליחסי עבודה, החוק אינו קובע כלל כיצד ייווצרו סכסוכים, הוא רק קובע שסכסוך צריך להיות מוסדר בדרך מוטכמת. נניח שלא הסכימו על דרך ליישוב סכסוכים, או שהסכימו על דרך והדרך לא פעלה, הסכסוך ייושב בדרך שתיקבע בתקנות. סכסוך עבודה כהוץ זהו סכסוך העלול לגרום להפסקת החניכות. היות והחוק מחייב לעבוד כחניך ולהעביד חניך, הוראה זו תהיה פלמטר אם לא נקבע איך יסודרו סכסוכים. אני רוצה להודיע, ולהתדרות הנוער העובד לא היתה התנגדות לסעיף זה.

היו"ר ה. ברגר:

מה יהיה אם פועלים טובחים במפעל מסויים יאטרו, האמנם ענין החניכים טודר, אבל ע"כ עובדים במפעל מפירי הביתה, או שנותן העבודה יאטר: הכרזתי הטבתה במפעל, אבל ע"ז שאני חייב להעביד את החניכים, אתם טוברים את ההטבתה. לדעתי, צריך לחסל כל הביתה והטבתה, אבל סעיף זה יוצר שני מצבים טובים לגבי מפעל אחד, האם חזבתם על בעיה זו, האם מצאתם איזו דרך להתגבר עליה?

ה' בר-ניב:

אני מודה שלא חשבנו על כך, אבל אפשר לפתור זאת. בחוק זה אנו רוצים לספל רק בענייני החניכים, ובסעיף זה אנו רוצים לפתור רק בעיה אחת - סכסוך קונקרטי לגבי חניכים. על כן, אפשר לתקן את הסעיף ע"כ שנוסיף בסעיף-קטן (2)(2) אחרי המלים: "בקרר לתנאי עבודה" את המלים: "של חניך".

י. ריפתין:

אני חושב, כי מחוץ לשאלת התרת הקצר, בכל יתר הסכסוכים צריך לייצג את החניך ועד העובדים במקום, או ההסתדרות שהוא קשור אליה. אינני בעד זה שתהיינה תקנות מסתוריות של הממשלה להסירי סכסוכי עבודה, זה יוצר תקרים, ואינני רוצה בתקרים כזה. סכסוכי עבודה הם ענין לועד העובדים, הסתדרות העובדים, או ארגון הנוער העובד.

אני רוסם לעצמי הסתייגות לסעיף 20(ב).

היו"ר ה. ברגר:

אני כשלעצמי - ואני עדיין - חושב בענין זה - לא נוטה לקבל את הצעתו של חבר-הועדה ריפתין מטעם פזוס: לפנינו לא חווה עבודה רגיל ולא יחסי עבודה רגילים. לחוק זה יש מטרה מסויימת - לתוך תקופת החניכות ירכוש החניך טקצוה מסויימת. הסעיף הזה מוצדק, ביחוד כאשר החניכות מוגנון המסלה באה רק כדרך אלטרנטיבית. הדרך הרגילה היא הדרך של הטכס קולקטיבי.

א. תבורי:

אני תומך בהצעת חבר-הועדה ריפתין.

ר. ורי:

אני תומך בדעתו של היו"ר הועדה. החוק הזה אינו חל על עובדים צעירים, הוא חל על חניכים בלבד, ועל כן מוצדק שהחוקק יקבע את ייסוב הסכסוכים במקרה שאין דרך מוסכמת. אני חושב, כי הנוסח המוצע בהצעת החוק הוא הנכון. הדרך ליישוב סכסוכים תיקבע בתקנות, ואם התקנות לא תהיינה מתאימות, הרשות בידי חברי הועדה לערער עליהן.

ז. סברטקי:

אני תומכת בהצעת החוק.

י. ריפתין:

מה הן זכויות החניך לגבי סכסוך כללי במקום עבודה? לפי הסעיף זה, יכול נוהן העבודה לטען שהסכסוך הכללי אינו סיין לחניך, כי יש לו ועדת שכר מיוחדת, הייתי מציע, כי לגבי סכסוכים הנוגעים באופן יסיר לחניך, הדרך ליישובם תיקבע בתקנות, אך לגבי סכסוך עבודה כללי במקום עבודה, ועד העובדים, הסתדרות העובדים, או ארגון בנוער העובד ייצגו את החניך.

ה' בר-ניב:

כדי למנוע אסוציאציות, אני מציע להשתמש במקום הביטוי "סכסוך עבודה"

בביטוי "סכסוך חניכות".

היו"ר ה. ברגר:

לדעתי, יש נקודה נכונה בדברי חבר-הועדה ריפתין. הסעיף הזה יכול, למעשה, לסלול מהחניכים את הזכות לסביתת סולידריות, ולהיפך.

ה' בר-ניב:

אין כל כוונה למנוע עי"כ סביתת חניכים כחלק מסביתת כללית, לאו דוקא סולידרית. לדעתי, אין כל חשש בנקודה זו. סביתת איננה הפסקת עבודה, היא איננה סתירה את הקטר בין עובד למעביד. במידה לחוק זה מספל רק בבעיות מסויימות, הרי כל יתר הדברים נאריים לפי ההסדר הכללי. חיצוק לכך ישנו בטעיף 38 האומר: "לענין כל חוק זור העבודה מסונה על ביצועו, יראו חניך כעובד, אלא אם חלה עליו הוראה אחרת בחוק זה או בחוק האסור או בכל חוק אחר".

סעיף 20 נתקבל.

הסתייגויות: י. ריפתין-א. תבורי.